

Werkstraf in uitvoering

Editie 25 | September 2020

Werkstraffen hervat

Werkstraf in beeld: Rollen omgedraaid

Uitgelicht: Futureproof werken

Reclassering Nederland

> VAN STOPZETTEN NAAR HERSTART

Corona en de werkstraf: een terugblik

UTRECHT – Op 22 juni zijn de eerste werkgestraften weer aan het werk gegaan. Samen met projectbeheerders Lotte van den Berg en Richard Pieter-son staan we stil bij wat er de laatste maanden is gebeurd.

Maandag 16 maart komt Nederland tot stilstand: op last van de overheid sluiten scholen hun deuren, de horeca gaat op slot en een deel van Nederland moet noodgedwongen thuiswerken. Ook de uitvoering van de werkstraffen komt abrupt tot stilstand. Het is dan wel duidelijk dat

we te maken hebben met een crisis die zijn weerga niet kent. ‘Sommige projecten met wie wij samenwerken, zijn mensen verloren’, zegt Lotte van den Berg. ‘Namens al mijn collega projectbeheerders wil ik dan ook allereerst mijn medeleven betuigen met iedereen die iemand is verloren als gevolg van dit vreselijke virus.’

Lockdown

Lotte en Richard zagen de afgelopen maanden hoe de coronapandemie en -maatregelen voor problemen zorgden bij hun werkstrafprojecten. ‘Sommigen konden alleen met veel kunst- en vliegwerk open blijven of moesten in het ergste geval noodgedwongen hun deuren sluiten’, zegt Richard Pieter-son. ‘Neem de kringloopwinkels waar wij mee werken: onder normale omstandigheden kunnen zij rekenen op de inzet van werkgestraften. Tijdens de lockdown hadden zij door het stoppen van de uitvoering van de werkstraf een flink tekort aan extra handen. Zeker ook omdat iedereen massaal zijn huis en zolder ging opruimen. Ik kreeg regel-

matig de vraag wanneer we weer mensen bij hen konden plaatsen. Ik was dan ook blij hen te kunnen melden dat we na 22 juni weer konden gaan plaatsen, mits ze voldoen aan het protocol.’

Herstart

Nu de uitvoering van de werkstraf is hervat, ontvangen steeds meer projecten weer werkgestraften. Daarvoor moeten die projecten voldoen aan de eisen van het protocol Samen Veilig en

‘Onze projectbeheerders denken graag met u mee’

Gezond Werken dat Reclassering Nederland heeft opgesteld om de uitvoering van de werkstraf conform de richtlijnen van het RIVM uit te kunnen voeren. Van den Berg: ‘Dat kan een uitdaging zijn voor projecten, want met name het kunnen waarborgen van de anderhalve meter is soms een hele kluit. We zien dat veel projecten dat prima geregeld hebben.

Door heel Nederland hebben werkstrafprojecten passende maatregelen genomen.

Het is ook iets waar iedereen mee te maken heeft. Het betekent in veel gevallen wel dat er minder werkgestraften tegelijkertijd op een project kunnen werken. Toch zie je dat projecten op creatieve wijze uitvogelen wat wel en wat niet kan. Waarvoor hulde!

Wij als projectbeheerders denken graag met jullie mee. Ook zijn we op zoek naar extra of nieuwe projecten om werkgestraften te plaatsen. Voor vragen of tips kunnen projecten altijd bij ons terecht: we staan voor jullie klaar!

Eerst handen wassen en dan weer aan de slag!

> CHECK

Corona & de werkstraf

16 maart Ministerie van Justitie en Veiligheid stopt de uitvoering van werkstraffen. Deze maatregel zou duren tot 6 april, maar is daarna verlengd: eerst tot 28 april en uiteindelijk tot 22 juni.

1 juni Door het kabinet aangekondigde versoepeling coronamaatregelen gaat in.

2 juni De eigen werkplaats van Reclassering Nederland in Schiedam opent als eerste haar deuren voor werkgestraften, waarbij de locatie vooraf volgens protocol geschikt is gemaakt voor de 'anderhalvemeterwerkstraf'. Eerst is proefgedraaid met eigen medewerkers.

15 juni Op basis van de positieve ervaringen uit Schiedam openen ook eigen werkstraflocaties van Reclassering Nederland in Rijen, Arnhem, Groningen en Haarlem. In de weken hierna openen alle eigen werklocaties van Reclassering Nederland.

18 juni Directie Reclassering Nederland besluit dat ook op externe projecten die voldoen aan de coronamaatregelen, weer werkgestraften aan de slag kunnen.

22 juni Verschillende projecten in het land ontvangen weer voor het eerst werkgestraften. De capaciteit groeit sindsdien gestaag.

> DE STELLING

'Er moet altijd iemand van de reclassering aanwezig zijn bij het kennismakingsgesprek op een externe locatie.'

Annemiek te Kampe, medewerker werkstraf

'Daar ben ik het 1000% procent mee eens! Dankzij het kennismakingsgesprek kan ik inschatten of een cliënt bij een project past en of het matcht met de contactpersoon. Je toetst zo bovendien of de cliënt en contactpersoon elkaar niet toevallig kennen. Doordat ik regelmatig bij projecten over de vloer kom, bouw ik een band met ze op. Ik kan daarvoor een lans breken voor minder perfecte cliënten. Het kennismakingsgesprek speelt een grote rol bij het succes van de werkstraf. Daar moet je niet aan tornen.'

Bas Oeijen, medewerker werkstraf

'Ik ben betrokken bij de ontwikkeling van Futureproof, een nieuwe manier van werken waarbij we werken aan een sneller en efficiënter werkstrafproces. Binnen Futureproof is geen plek meer voor een intakegesprek op kantoor en een kennismakingsgesprek op locatie. Dat is ook vaak helemaal niet nodig. We doen deze gesprekken op een alternatieve manier. Als medewerker werkstraf begeleid ik op jaarbasis ongeveer tweehonderd werkgestraften en ik kan die gesprekjes wel dromen. Natuurlijk is het goed om regelmatig contact te houden met de projecten,

maar dat kan ook op een later moment.'

Anneke Stronks, coördinator project zwembad Jaspers uit Winterswijk

'Ik vind zo'n kennismakingsgesprek heel belangrijk, want ik wil graag weten wat voor vlees ik in de kuip heb. Natuurlijk doet de reclassering altijd een voorscreening, maar het gebeurt wel eens dat ik geen goed gevoel heb over de cliënt. Dan is het prettig als er iemand van de reclassering aanwezig is. Ik kan dan net iets makkelijker "nee" zeggen.'

UW
MENING

> KORT

Een alternatief voor DigiD

LANDELIJK Begin juli heeft Reclassering Nederland alle werkstrafprojecten per brief geïnformeerd dat per 1 september 2020 niet meer kan worden ingelogd met DigiD op het Werkstrafportaal. 'De wet staat niet toe dat wij BSN-gegevens van medewerkers van onze projecten vastleggen', zegt Judith de Jong van Reclassering Nederland. 'Wij betreuren de gang van zaken en vinden het vervelend dat dit voor projecten tot ongemak en onduidelijkheid heeft geleid. Op dit moment kunnen projecten alleen inloggen op het

werkstrafportaal door een account voor eHerkenning aan te vragen. Nadeel van deze inlogmethode is dat er kosten aan verbonden zijn. Momenteel onderzoeken wij de mogelijkheid voor een alternatieve en kosteloze inlogmethode voor werkstrafprojecten. Zo ver is het helaas nog niet. Als projecten tot die tijd geen gebruik wensen te maken van eHerkenning zijn zij voor de urenregistratie voorlopig nog aangewezen op de fysieke urenlijsten. We houden alle projecten uiteraard op de hoogte van de ontwikkelingen.'

> Oproep

Werkstrafprojecten gezocht!

Door de coronacrisis zijn projecten weggevallen of nog niet open. Daarom is Reclassering Nederland op zoek naar meer werkstrafprojecten. Bent of kent u misschien een leuk project? Of wilt u meer weten over de mogelijkheden? Stuur een mail naar info@reclassering.nl

Rollen omgedraaid

LANDELIJK Toen de werkstraffen wegens corona werden opgeschort, hadden werkmeesters, project-beheerders en medewerkers werkstraf opeens een stuk minder te doen. Veel medewerkers besloten daarop de handen uit de mouwen te steken op verschillende werkstrafprojecten.

Medewerker werkstraf Maurice van de werkstrafunit Den Haag deed in vijf dagen vijf verschillende werkstrafprojecten aan. 'Dan sta je ineens hooibalen te stapelen en geitenpoep te scheppen op een kinderboerderij', lacht Maurice. 'Mijn werkdagen zagen er heel anders uit.' Het was niet alleen nuttig en leuk, maar ook bijzonder leerzaam, stelt Maurice. 'Als ik werkgestraften op een project plaats, wil ik altijd de best mogelijke match maken. Daar komen de ervaringen die ik nu heb opgedaan goed bij van pas.' Ook de projecten reageerden enthousiast: 'Veel staat of valt met een goede relatie met de contactpersonen bij de projecten. Ik merkte ook dat ze het konden waarderen dat er in deze lastige periode even aandacht voor ze was vanuit ons.'

's Heeren Loo

Na twee weken poetsen, opruimen en het bijwerken van de administratie begonnen de handen van werkmeester Eelke te jeuken. 'Stilzitten is niets voor mij', zegt hij. 'Ik was dan ook ontzettend blij dat ik aan de slag kon bij 's Heeren Loo in Wekerom.' Deze zorginstelling voor mensen met een beperking ligt op een enorm groot terrein, dat normaliter grotendeels

wordt onderhouden door werkgestraften. Eelke: 'Er was dus veel behoefte aan extra handjes. Samen met de vaste werkmeesters die namens de reclassering op 's Heeren Loo werken en twee medewerkers werkstraf hebben wij wekenlang alles gedaan wat nodig was. We hebben de groentetuin bijgehouden, snoeiwerk gedaan, daken

'Ik was kapót en had echt overal spierpijn'

en terrassen schoongemaakt en vooral heel veel gesproeid in verband met de extreme droogte. We hebben ook speciale tenten opgezet waarin de bewoners contact konden hebben met hun familie, geheel volgens de richtlijnen van het RIVM. Het was heel mooi en waardevol om dit te kunnen doen.'

Squatten

Ook projectbeheerder Gertrud is op verschillende werkstrafprojecten bijgesprongen, zoals bij de PI in Veenhuizen. Dat viel niet mee! Veenhuizen beschikt sinds een paar jaar over een groot hopveld dat wordt bijgehouden door gedetineerden en werkgestraften. 'Ik heb een hele dag hopplanten staan opdraaien en dat viel me vies tegen', vertelt Gertrud. 'Het is de bedoeling dat je de hopplant van onder naar boven om een stuk touw draait. Daardoor sta je eigenlijk de hele dag te squatten. Ik was kapót en had echt overal spierpijn.'

'Hop opdraaien is zwaar werk.'

Medewerker werkstraf Maurice stak vijf dagen lang de handen uit de mouwen.

Werkmeester Eelke in actie.

> UITGELICHT

Werkstraf efficiënter inrichten

UTRECHT In een pilot in regio Oost heeft Reclassering Nederland op beperkte schaal geëxperimenteerd met een nieuwe manier van werken onder de noemer: Futureproof werkstraf. Doel daarbij is om de processen rondom de uitvoering van de werkstraf efficiënter in te richten. 'De huidige manier van werken stamt nog uit midden jaren negentig en is aan vernieuwing toe', zegt Jolanda Mooij die er als beleidsmedewerker nauw bij betrokken is. 'Er zit nu vaak

veel tijd tussen het moment dat wij de opdracht krijgen voor een werkstraf en het moment dat de werkgestrafte daadwerkelijk kan beginnen aan zijn of haar werkstraf. We hebben geëxperimenteerd met een werkwijze waarbij we werkgestraften zo snel mogelijk aan het werk zetten op één van onze groepsprojecten. Ze kunnen dan meteen uren maken en worden ondertussen geobserveerd door medewerkers werkstraf en werkmeesters.

Op basis van deze observaties plaatsen we werkgestraften op een geschikt project; zij melden zich daar vervolgens zelfstandig. Uiteraard bezoeken medewerkers werkstraf de projecten kort daarna om te checken hoe het gaat. De resultaten van de eerste pilot zijn veelbelovend. In de komende maanden starten naar verwachting nieuwe pilots, waarna in 2021 besluitvorming volgt over mogelijke verdere uitbreiding naar de rest van de organisatie.'

Met een frisse blik op zoek naar projectplaatsen

behoefte hebben aan nieuwe werkstrafprojecten en misschien wel een andere manier van projecten werven en behouden. Een forse ambitie, die vraagt om een frisse blik van buiten.

Lessen uit het bedrijfsleven

Daar kom ik om de hoek kijken. Mijn naam is Alex Reuvers en sinds 1 juli ben ik door Reclassering Nederland ingehuurd als adviseur acquisitie werkstrafprojecten. Ik heb veel ervaring in het bedrijfsleven, met name in de arbeidsbemiddelings-

'Ik zie een belangrijke rol voor de projectbeheerders'

branche. Ik ben ervan overtuigd dat de reclassering op sommige vlakken wel wat kan leren van het bedrijfsleven. Zo zie ik een belangrijke rol weggelegd voor de projectbeheerders. Je kunt hun rol vergelijken met die van een 'accountmanager' in de commerciële wereld. Bepaalde vaardigheden uit die wereld kunnen de projectbeheerders helpen versterken bij het vinden en behouden van werkstrafprojecten.

Meer capaciteit

Om ervoor te zorgen dat er meer capaciteit komt voor werkgestraften, wil ik eerst onze bestaande projecten goed in kaart brengen. Kunnen wij ze op een andere manier nog van dienst zijn? Onze projectbeheerders zijn lokaal en regionaal actief, en beschikken over een groot net-werk van interessante partijen. Misschien opereren die organisaties ook wel op landelijk niveau en zitten ze elders om mensen te springen? Ten slotte zijn er de afgelopen jaren ook projecten om verschillende redenen weggefallen. Het lijkt me goed om die opnieuw te benaderen om te zien of we weer iets voor elkaar kunnen betekenen. Zo wil ik samen met de projectbeheerders aan de slag om ons netwerk van projectplaatsen sterk te gaan uitbreiden. En natuurlijk wil ik iedereen die een idee heeft voor een nieuw werkstrafproject uitnodigen om dat vooral met ons te delen!

Alex Reuvers, adviseur acquisitie werkstrafprojecten

> Reageer op deze column via info@reclassering.nl.

Goedkeuring werkstrafprojecten

LANDELIJK Op 1 januari 2020 is de wet USB in werking getreden. Het doel van deze wet is een snelle en effectieve tenuitvoerlegging van straffen en verbetering van de samenwerking tussen de verschillende partners binnen de strafrechtketen. Eén van de zaken die in deze wet geregeld is, is dat minister voor Rechtsbescherming

Sander Dekker de controle en regie krijgt over de uitvoering van alle straffen en maatregelen die door de rechter of het Openbaar Ministerie (OM) zijn opgelegd. Daarmee is goedkeuring van werkstrafprojecten verplaatst van het Openbaar Ministerie naar het ministerie van Justitie en Veiligheid.

"WE ZIJN WEER BEGONNEN!"

Cartoonist: Bart Pausma, Reclassering Nederland

Colofon

Werkstraf in uitvoering verschijnt drie keer per jaar in een oplage van 2.500 stuks. **Redactie** Reclassering Nederland **Hoofredactie** Peter van den Hoogen, Media & Communicatie **Tekst en eindredactie** Lamar communicatie **Vormgeving** Enof creatieve communicatie, enof.nl **Fotografie** Frank Penders **Drukwerk** Drukkerij Libertas Pascal **Met dank aan** alle projecten en medewerkers die hebben meegewerkt aan deze editie.